

halott és sok sebesült volt. A sebesültek között van néhány rendőrtisztviselő is.

Konstantinápolyból jelentik: A Dernában vívott ütközetben a törökök elfogtak három gyöngye olasz ezredet. Tobrukban az arabok voltak a támadók és két órai harc után *ki-vetették az olaszokat sáncaikból*. Az olaszok kétszáz halottat vesztek, az arabok vesztesége tizenkilenc halott és ötven sebesült. Bengázi mellett is újabb harc volt, amelyben az olaszok több hadállásukat és három ágyujukat elvesztették.

A kiállítások gazdasági előnye.

Elmondta Szabó Gyula kamarai másodtitkár.

I. Amikor a felolvasásomnak „A kiállítások gazdasági előnyéről” címet adtuk, távolról sem gondoltam a feladat nehézségeire, hogy mit tesz az, ha az ember gyakorlati férfiak előtt akar erről a témáról olyat mondani, mely a tudományos elmélet közismert igazságait nem ismétli, (mert erre szükség nincsen), s amely emellett lényegében mégis érinti a kérdés mindazon vonatkozásait, melyek bennünket érdekelnek.

Közismert igazság, hogy a kiállítások gazdasági előnyökkel járnak minden esetben, de hogy ezek értéke mennyi s különösen: hogy az elért előnyök arányban állanak-e az áldozatokkal, ez mindenesetre a körülményektől függ. E téren azután a szakembereknek széleskörű vita-anyaguk van.

Általánosítani itt nem szabad, mert a konkrét példák csufosan megcáfolnák az elméletét, hiszen ha csak a legutóbbi világkiállításoknak: a San Louisi-nek, a brüsselinek, az olasz jubileumi kiállításoknak, a drezdai egészségügyi nemzetközi kiállításnak eredményeit vizsgáljuk, — mindeniknél más-más következtetésekre bukkanunk.

A San-louisira például elmondhatnók, hogy nagy nemzetközi csődület volt, Irtózatosan drága komédia, mely az amerikai államoknak s városoknak mintegy 800 millió korona áldozatába került.

Kérdem, mondhatnók-e, hogy e kiállításnak voltak gazdasági előnyei, mikor ez „előnyök” értéke az áldozatok negyedét sem érték el?

A belgák szintén deficittel zárták brüsszeli világkiállításukat, de gazdasági téren az idegenforgalom révén sok szép milliót tettek zsebre. Ezt a kiállítást racionálisan rendezték: legjobban csak az idegenforgalom vonzására célozva. Célukat el is érték, mert Brüsszel a legnagyobb nemzetközi forgalom országutján van, ide könnyű szerrel lehetett idegeneket vonzani.

Az olasz jubileumi kiállítások minden emberi számítás szerint szépen indultak. Költség, fáradság, hozzáértés és nemes igyekezet termett bőven. A turini ipari s gazdasági kiállításnak még nemzetközi hatást is kellett volna gyakorolni az emberi munka diadala s a technikai haladás terén. Közbejött azonban a kérlelhetlen ellenség: a kolera, mely visszatartotta nemcsak a kiállítást felkereső publikumot, hanem a rendes idegen látogatókat is, akik máskor nagy tömeggel keresik fel Olaszország tájait.

Az olaszország jubiláris kiállítások gazdasági előnyéről tehát mit mondhatnánk? Ami tanulságot nyújtott a látogatóknak *szűkebb* körében, nagyon sok pénzébe került nemcsak

Olaszországnak, hanem a többi államoknak is. Hiszen csupán a magyar államnak s a magyar kiállítóknak legalább 2 millió koronájába került e reprezentáció. A kiállítók sem érthették el a remélt eredményt, a vállalatok, kereskedelmi és ipari üzletek pedig, melyek az idegenforgalom nagy igényeinek ellátására rendezkedtek be, haszon helyett csalódásokat értek, melynek szomorú jele, hogy olaszországi konzulaink a fizetéseképtelenséget és csődök eseteinek százait jelentik sürü egymásutánban.

Az olasz kiállítások gazdasági hatása tehát a közbejött szerencsétlen körülmények között ép az ellenkező, mint amit vártak, s ahelyett, hogy a kiállítás lendített volna Olaszország gazdasági éleén, évekre terjedő sebeket osztogatott nagyon széles körben.

Ellenben a drezdai egészségügyi szakkiállítás sikeréről ép most számolnak be azzal a lapok, hogy több, mint egy millió márka haszonnal zárult, mely azért érdekes, mivel ebből sok más vonatkozásban is a teljes siker állapítható meg.

Szándékosan említettem fel e példákat annak bizonyítására, hogy a kiállítások gazdasági előnyei nem mindig egyformák s ítéletünket elvi és elméleti alapon előre nem mindig megbízhatóan hoznánk meg, ha különböző esetekben egyazon nézőpontból indulnánk ki. S mert célom az, hogy gondolatmenetünket egy konkrét terv dologára irányítsam, nevezetesen a tervbe vett szegedi kiállítás dologára, én célszerűbbnek vélem megfordítani a tárgyalandó kérdés eszmekörét. Vagyis a helyett, hogy a kiállítások gazdasági előnyeiről akadémikus megbeszélést folytassunk, jobbnak vélem arról beszélni, hogy az előkészület alatt levő szegedi kiállításnak miként biztosíthatnók azt a gazdasági hatását, melyért érdemes lenne azt a nagy fáradságot áldoznunk s azt a jelentős anyagi áldozatot kockáztatnunk, melyet ez igényel.

Mindenekelőtt állapítsuk meg, mi a kitűzött célja s tendenciája a tervbe vett szegedi kiállításnak?

A cél — *nézetem szerint* — az, hogy országos ipari és mezőgazdasági kiállítás rendeztessék Szegeden, melynek a nemzet érdekeit is szolgáló létalapja: hogy az ország gazdasági politikájában fordulópontot képező 1917. év bekövetkezte előtt alkalom teremtsék a nemzeti termelés és munka erőforrásainak értékelésére, a haladás fokának s irányának s esetleges fogyatékoságának megismerésére. Egy, — a nemzet osztatlan érdeklődése mellett rendezendő ily kiállítás kedvező eredménye az önbizalmat fokozhatja, tanulságai a jövő tevékenységet irányíthatja, az előkészület tartama alatt kifejlődő általános versengés és haladásban való vetélkedés eltörölhetlen nyomot hagyna a fejlődés folyamatában.

Igy kiállítás rendezésére most kedvező az alkalom, mert nagyszabású országos tárlat a milleniumi kiállítás óta nem volt, már pedig egy nemzet életében szükséges, hogy a haladásban való versengésre alkalom adassék, s ha ezt az alkalmat nem Szegeden teremtenék meg, gyakorlati élet szükséglete létrehozná ezt másutt.

Országos kiállítást rendeznénk tehát, melynek keretében a nemzet erőforrásai s a nemzeti munka eredményei mutattatnának be.

(Folytatjuk.)

Szeged urai.

— Kik fizetnek legtöbb adót? —

(Saját tudósítónktól.) Szerdán délelőttre hívta össze Lázár György dr polgármester az állandó választmányt, hogy azon megállapítsák a legtöbb adót fizető szegedi polgárok névsorát. Az ülést péntekre halasztották el, mert a bizottság tagjai nem jelentek meg kellő számban.

A bizottság elé kerülő előadói javaslat szerint a legtöbb adót fizetők névsora a következő:

Wagner Gusztáv 16,976.16, Back Bernát 13,040.58, Tóth Péter 6771.20, idősebb Aigner József 5243.83, Winkler József 4243.61, Winkler Bernát 4243.61, Winkler Mór 4243.61, Milkó Ferenc 4152.76, Holtzer Dániel 4057.30, Lövész Antal 3829, Eisenstädter Nándor 3285.90, Eisenstädter Róbert 3285.90, Ormódi Béla 3271.58, Vas Károly 3248.42, Lengyel Lajos 3144.73, Lengyel Géza 3144.73, Fein Lajos 2937.95, Rosenfeld Izidor 2879.12, Schlauch Károly 2862.14, Ligeti Béla 2849.62, May Ferenc 2716.38, Kovács József dr 2742.43, Brecher Albert 2694.14, Szivessy Lehel dr 2575.60, idősebb Juránovits Ferenc 2567.30, Gróf Árpád dr 2543.50, Raichl J. Ferenc 2511.44, Nagy János 2481.76, Aigner Nándor 2453.98, Kardos Jakab 2442.10, Kass János 2426, Glücksthal Lajos 2424.30 (új), Ungár Benő 2381, Kőhegyi Lajos dr 2283.20 (új), Biedl Samu dr 2218.78, Kray István 2160 (új), Hevesy Kálmán 2156.08, Pálffy Dániel 2154.68, Gál Kálmán 2122.47, Gál János 2122.47, Szücs József 2115.73, Regdon Sándor 2109.98, Endrényi Imre 2108.34, Engel Lajos 2099.17, Tóth Ferenc 2092.18, Lichtenegger Gyula 2060.97, Lippai Nagy Antal 2037.30, Piek Mór 2025.75 (új), Tóbiás László 2025.75, (új), Vetró Lajos 2018.89, Piek Jenő 1949.89 (új), Balassa Ármin dr 1894.12, Pozsgay Károly 1888.80, Jedlieska Béla dr 1881.60, Cserő Ede dr 1880.14, Grasselly László 1836.62, Deutsch Lipót 1801.48, Deutsch Emil 1801.48, Perl Pál 1781.55, Vig Sándor 1771.15, Bagáry Pál 1769.89, Vlasits Károly 1759.15, Végman Ferenc dr 1759.08, Hutter József 1758.79, Hutter Károly 1758.79, Egresi Péter 1755.61, Kálai István 1721.11, Popper Mór 1720.91, Tóth Mihály dr 1713.60, Fournier Károly 1712.10, Járósy Sándor 1693.48, Ivánkovits Sándor dr 1676.48, Rósa Izsó dr 1661.53, Blau Ignác 1647.10, Solti Pál (új) 1643.32, Patzauer Sándor 1640.27, Csernovits Agenor 1638.08, Kis Arnold 1620.60, Wimmer Fülöp 1620.—, Vén András (új) 1620.—, Goldschmidt György dr 1615.75, Molnár Elemér 1585.—, Czukor Ignác dr. 1579.96, Malina Gyula 1576.66, Ottovay István (új) 1570.20, Mann Jakab dr 1563.—, Kuzmann József dr 1528.40, Holtzer Gyula dr 1526.60, Mayer Áron 1525.91, Lobmayer István 1512.—, Holtzer Aladár 1485.—, Holtzer Emil 1455.86, Schwarz Manó 1414.32, Kárász József 1386.78, Rainer Károly 1375.—, Pillich Kálmán 1367.68, Forbáth Leo dr (új) 1366.76, Pocsátkó József (új) 1344.98, Danner Mihály 1344.42, Falta Marcell dr 1339.80, Bokor János 1323.09, Weiner Miksa 1315.92, Várnai Dezső 1297.—, Körösi Ignác dr 1293.48, Kiss Károly 1261.20, Kiss Mór 1261.20, Hoffmann Ignác 1239.50, Lemle József (új) 1236.—, Klein Adolf 1230.50, Zápori Nándor dr 1217.84, Pafkovits Rezső (új) 1216.91, Peternelly József 1196.86, Nógrádi István 1188.58, Hegedüs Béla (új) 1177.03, Lipkay Kálmán dr 1176.62, Pataki Simon 1170.60, Kosóczy Pál (új) 1156.96, Kertész S. 1154.30, Rózsa Mihály 1152.40, Kecskeméti Antal (új) 1151, Szarka István 1130.40, Lázár

Költözködők figyelmébe!

Közvetlen behozatalu eredeti
Perzsa és Smyrna
:: SZÖNYEGEK ::

Hitelképeseknek kedvező
fizetési feltételek mellett.

2236

Haas Fülöp és Fiai :: SZEGED ::
szőnyeg, butorszövet és ágynemű gyárosoknál **Kárász-utca 10. sz**

Legnagyobb választék mindennemű terem- és futószőnyegek, tüll, csipke és szövetfüggönyök, terítők, paplanok, vas- és rézbutorok stb., stb.